

„Прискорений розвиток хімічної промисловості повинен стати всенародною справою“.

(З постанови Пленуму ЦК КПРС)

◆◆◆

Харківський УНІВЕРСИТЕТ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордену Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 18 (932)

Субота, 17 травня 1958 р.

Ціна 20 коп.

ВЕЛИКІ ПЕРСПЕКТИВИ

Доповідь М. С. Хрушова на Пленумі ЦК КПРС «Про прискорення розвитку хімічної промисловості і особливо виробництва синтетичних матеріалів та виробів з них для задоволення потреб населення і потреб народного господарства» та відповідна постанова Пленуму закликають радянських хіміків забезпечити народні потреби в цій галузі.

Зокрема, хімічний факультет нашого університету — один з багатьох наукових колективів країни — теж повинен частково перебудувати свою роботу у відповідному напрямку. Ініціаторами цієї перебудови повинні бути комуністи факультету, які у найближчий час обговорюватимуть її на зборах.

На мою думку, широкі перспективи відкриваються перед кафедрою органічної хімії, яка у науковій роботі повинна більше уваги приділяти дослідженню високомолекулярних сполучень. У науковців кафедри фізичної хімії теж є можливість взяти участь у розробці нових і удосконаленні існуючих методів одержання необхідної сировини — етилену та ацетилену — з газу. Ряд нових проблем буде розробляти інститут хімії.

Комісія, яка складатиме учбовий план, без сумніву передбачить читання спеціальних курсів з високомолекулярних сполучень.

І. ЛЕВИЦЬКИЙ, секретар партійної організації хімфаку.

Активізуємо науково-дослідну роботу

Цифри, наведені в постанові Пленуму ЦК КПРС про прискорення розвитку хімічної промисловості, говорять про гігантський стрибок, намічуваний партією в розвитку хімічної промисловості і особливо виробництві синтетичних матеріалів та виробів з них для задоволення потреб населення і народного господарства.

Науковці кафедри органічної хімії працюють над проблемою встановлення зв'язку між будовою і властивістю барвників. Питання це опрацьовується як теоретично, так і практично. З'ясування його відкриє шлях для синтезу барвників за певним планом з урахуванням їх застосування.

Намічуваний широкий розвиток виробництва пластичних мас потребує збільшення асортименту барвників для фарбування виробів. Недавно працівники кафедри доценти Б. Красовицький і Р. Мацкевич разом з працівником одного з заводів Є. Рудницькою винайшли новий метод фарбування плексигласу.

Є. С. ХОТИНСЬКИЙ, професор, заслужений діяч науки, доктор хімічних наук.

Розкажуть в групах

З розповіддю про значення постанови Пленуму ЦК КПРС по доповіді М. С. Хрушова про дальший розвиток хімічної промисловості перед агітаторами груп виступив завідувач кафедри фізичної хімії професор М. А. Ізмайлов.

У цікавій формі він змістовно розповів присутнім про величезну роль, яку відіграє хімічна промисловість у народному господарстві, у подальшому розквіті нашої країни.

Випускники-історики Обломей, Колісник, Євтушенко, Фридлянська, Мозговий гаряче і радісно поздоровляють один одного і з чим: всі вони тільки що захистили дипломні роботи і одержали найвищі оцінки — «п'ятірки».

Фото О. ПІКОВЦЯ.

П'ятикурсники історичного факультету з усією серйозністю готувались до захисту своїх дипломних робіт. Перед Державною комісією пройшло 112 чоловік. Праці багатьох з них заслужили відмінні та добрі оцінки.

Цікаву роботу «Боротьба СРСР за мир та роззброєння у 1926—29 рр.» підготувала студентка Т. Чех. Л. Сало розробляла тему «Ленінська теорія соціалістичної революції», а М. Цуманенко — «Розгром григор'ївщини». Багато цікавих архівних матеріалів використала Арсюкова у своїй роботі «Боротьба трудящих Донецько-Криворізького басейну за здійснення робітничого контролю над виробництвом».

ПО УНІВЕРСИТЕТУ

НА КИЇВСЬКІЙ ТРАСІ

Треба було оперативно попрацювати на Київській трасі. Вже втомились за передні дні: працювали на будівництві. Але треба, так треба. 30 студентів-істориків гаряче відгукнулись на заклик комсомольської організації. За три години було посаджено 365 фруктових дерев.

Завдання виконано. І на душі радіє. Працювали дружно, працювали по-комсомольськи. Особливо слід відзначити студентів I і II курсів Лісовицького, Семіон Герасименка, Лівшиц, Гридєва, Резнішву, Циколіну, Купрій та ін.

В. МАКОГОНОВ

Семінар редколегій стіннівок

З метою покращення роботи редколегій стінних газет факультетів редакція нашої газети разом з комітетом комсомолу періодично проводить спеціальні семінари для членів редколегій та авторського акти стіннівок. Нещодавно відбувся черговий стінний семінар, якому були присутні першотрає неві номери газет відбувся обмін думками про роботу мучасниками.

ДО ДНЯ РАДІО

День радіо учбова бібліотека зустріла новою тематичною виставкою. Книжки, статті та ілюстрації, з яких вона складається, свідчать про величезні успіхи, зроблені радянською та радянською радіотехнікою. В першому приймача грозівих розрядів, скоструйованого на початку століття геніальним винахідником радіо О. С. Поповим до кольорового телебачення і радіоастрономії — такий її славний шлях. Зараз радіо і телебачення широко застосовуються у різних галузях науки, вони стали невід'ємною частиною життя радянського народу. Запам'ятовуються слова Попова, наведені на виставці: «Я — росіянин, і всі свої знання, всю свою працю, всі мої досягнення я маю право віддавати тільки своїй Батьківщині».

П'ятий тур першості вузів з легкої атлетики

10—11 травня провадилась першість вузів з легкої атлетики. Незважаючи на те, що змагання проходили в дуже важких умовах (сильний вітер, дощ) наша команда виявила максимум організованості і волі до перемоги. В результаті змагань університетські легкоатлети посіли третє місце і закріпилися на ньому після п'яти турів.

Встановлено 4 рекорди університету:

Селищева (геофак) — з бігу на 100 метрів — 13,7 сек., Александров (фізфак) — з потрійного стрибка — 13 м 28 см, Маяцький — у стрибках з жердиною — 3 м 60 см та Рагозянська (фізфак) з п'ятиборства — 3208 очок.

Дуже добре виступали Єгоршин, Кудиненко, Мойсєєнко, Кришталь, Горбенко, Єрмаков, Подгасцький, та Криворучко. Ці спортсмени виконали норму 3-го розряду і принесли необхідні для команди залікові очки.

Необхідно відзначити, що дощова погода завадила і нашим болільникам, які не з'явилися на змагання і не подали підтримки нашим спортсменам.

Д. КРЮЧКОВ, викладач кафедри фізвиховання.

ПАРТІЙНЕ ЖИТТЯ ПРО РОБОТУ АГІТАТОРІВ

Політична робота в масах спрямовується партією на рішення практичних завдань будівництва комунізму, на організацію та виховання трудящих. Цій меті підпорядкована політико-виховна робота і на філологічному факультеті.

Однією з форм політико-виховної роботи, що практикується на факультеті протягом багатьох років, є політгодини, які проводяться за планом партійного комітету університету та факультетського партбюро.

Організації політгодин партбюро факультету в цьому семестрі приділило велику увагу. Питання, пов'язані з проведенням політгодин в академгрупах, неодноразово обговорювалися, на засіданнях бюро та партбюрох заслухувалися звіти агітаторів.

Зараз на факультеті працює агітколектив в складі 27 чоловік. Варто відзначити, що більш третини комуністів залучені до проведення агітаційної роботи в групах. Політико-виховну роботу в групах проводять члени партбюро Г. М. Дмитренко, І. О. Кирюхіна та інші, окремі завідувачі кафедрами, декан факультету П. П. Вербицький, зам. декана Г. І. Шкляревський. Завдяки більш ретельному добору агіта-

торів, повсякденній з ними роботі політгодини в групах стали більш ефективними. Зросла кількість агітаторів, що вміють цікаво, зрозуміло висвітлити питання, дохідливо розповісти про конкретні завдання господарського будівництва, роз'яснити суть політики партії. До таких агітаторів відносяться Г. Ф. Коломієць, В. О. Чиркова, В. М. Боянович, М. І. Кенігсберг та інші.

При великій активності студентів пройшли політгодини, присвячені 88-й річниці з дня народження В. І. Леніна. Студенти вивчили вірші про Леніна, на окремих курсах виконали улюблені пісні вождя, на відділенні українському було підготовлено виступи на тему «Образ Леніна в українській радянській літературі», на відділенні російському — на тему «Образ вождя в російській радянській літературі».

Облік агітаційної роботи в групах, що ведеться в спеціальних журналах, дав партійній організації змогу слідкувати за активністю студентів на політгодинах, простежити стан агітаційної роботи в групах взагалі.

Обмін досвідом роботи агітаторів здійснюється на нарадах і допомагає вдосконалювати мето-

дику проведення політгодин, викривати недоліки в їх організації як з боку агітаторів, так і партбюро. На останній нараді агітатори скаржились на недостатні умови для вияву власної ініціативи щодо вибору тем, на те, що партком університету та факультетське партбюро рекомендують багато обов'язкових тем. До цих зауважень агітаторів слід прислухатись і надати їм можливість обирати частину тем самостійно, враховуючи побажання студентів.

Робота агітатора групи не повинна обмежуватись лише проведенням політгодин. Агітатори мусять цікавитись життєвими питаннями групи, їх обов'язок — знати й побутові умови студентів. Але, як виявилось, більшість агітаторів все ще не знає навіть, скільки студентів його групи живе в гуртожитку та на курсах.

Партбюро та колектив агітаторів факультету повинні врахувати всі недоліки в проведенні політгодин з тим, щоб в наступному учбовому році справу ідейного виховання студентів підняти на вищий рівень.

О. КАЛИНИЧЕНКО,
член партбюро
філологічного факультету.

Відбулося чергове засідання партійного комітету університету. На порядку денний було винесено важливе питання — про хід робіт на спорудженні нової будівлі університету. Детально обговоривши питання, партійний комітет закликав колектив

Будівництву — особливу увагу

будівельників посилити темпи робіт з тим, щоб в найближчий час завершити корпуси біологічного, хімічного та радіофізичного факультетів. Комітету комсомолу запропоновано

скласти чіткий графік праці студентів усіх факультетів на будівництві. За цим графіком передбачається щоденно виділяти на допомогу робітникам 50 чоловік — у травні, а у вересні —

січні — 100 чоловік. В рішення також зазначається, що факультетські громадські організації повинні вести боротьбу з недбалістю ставленням до майна в корпусах. Партійний комітет ухвалив з кінця травня випускати на будівництві листівку.

Товариші першокурсники, слово за вами!

Залишилось зовсім небагато часу до початку весняної сесії. Студенти I курсу історичного факультету з усією серйозністю готуються до неї, враховуючи недоліки зимових екзаменів. А їх було чимало. Далеко не всі з'являлись на екзамен глибоко підготовленими. Значно нижче можливостей склали, наприклад, Душина, Швердіна, Шляхова.

Курс врахував уроки. Була створена діюча комісія на чолі з Скотаренко і Циколіною, яка контролює самостійну роботу студентів, особливо над першоджерелами. Подається практична допомога відстаючим. Результати видно вже зараз: студент Горячих ліквідував заборгованість з археології, значно активніше проходять на курсі семінари.

На спеціальних зборах, присвячених підготовці до сесії, комсомольці затвердили рішення скласти екзамени на «добре» і «відмінно», брати приклад з кращих товаришів по курсу Сташкової, Капустіна, Полуєктова та інших, які першу університетську сесію склали на «відмінно».

І хоча зроблено багато, але все ж перший курс істориків до сесії ще не готовий. Ще й досі не ліквідували заборгованість, Дегтяр, Хаєт, Міщенко. Основна причина — мало працюють над додатковою літературою. Справа честі комсомольців курсу допомогти цим студентам наздогнати своїх товаришів, якщо вони, зрозуміло, дійсно бажають навчатися і любити свою майбутню професію.

Е. ГІНЗБУРГ,
студентка істфаку.

**«ХАРКІВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»**
Стор. 2. 17 травня 1958 р.

Огляд преси

Комітет комсомолу разом з профкомом провів на честь Дня преси традиційний огляд стіннівок. Були представлені стінгазети шести факультетів та наших гуртожитків. Загалом наша преса дає різноманітне та багатостороннє уявлення про повсякденне життя університету. Ми знаходимо тут гостру, принципову розмову про стан роботи на III курсі радіофізичного факультету («Сигнал»), діловий аналіз стану підготовки до іспитів (рейд по практикумах у стінгазеті хіміків «Фільтр»), цікаву розповідь про випускника фізмату 1950 року — нині лауреата Ленінської премії — І. М. Подгорного («Вектор»), стислий, але повчальний допис про цінний досвід кабінету методики на філологічному факультеті («Горьковець»), інформацію про роботу над історією комсомолу Харківщини («Історик»); довідуємось, як поновому організована практика географів («Компас»).

Привертає увагу першотравневий номер «Вектора» — найстарішої газети університету, 30-річчя якої буде у вересні. Редколегія доклала чимало зусиль, щоб зробити цей номер дійсно святоковим. Найдені були цікаві і до тепні форми подачі матеріалу (першотравневий репортаж), поділовому, глибоко проаналізовані

результати студентської наукової конференції. Різноманітна хроніка поряд з дописами добре відображає життя факультету. «Вектор» має скромне, але виразне оформлення. На жаль, тут бракує матеріалів про навчання, підготовку до іспитів — а про це саме в травневому номері забувати не слід. Добре зробила редколегія, вмістивши статтю студента Окислова, який поділився своїми враженнями про Всесоюзну художню виставку.

«Фільтр» — стінгазета хіміків — зовнішньо виглядає скромніше від інших. Та вона — одна з найцінніших серед представлених на огляді. Редколегія прагнула, щоб всі матеріали аналізували дійсний стан роботи на факультеті, а не обмежувалися лише інформацією. Здебільшого ця мета досягнута. «Фільтр» бореться за діяльність своїх виступів — про це свідчить великий відділ «Слідами наших виступів», якого, до речі, зовсім нема в інших номерах стінгазет огляду. Менш вдалися хімікам сатира та гумор — тут є просто незрозумілі карикатури.

Філологи випустили непоганий номер «Горьківця», але безперечно, нижчий за їхні можливості. Дописів тут багато, вони різноманітні за тематикою, але майже всі мають суто інформаційний характер. Навіть така визначна по-

Позааудиторне читання — в аудиторії

тання відбувався поза аудиторіями.

І ось цей прийом позааудиторного читання, який потребував раніше витрати викладачами десятихвилинних позаручних годин і зводився до неякісної штурмівщини, зараз точно вкладений у

план і проводиться на належному рівні.

Все це досягнуто тому, що зараз факультативні заняття на III і IV курсах внесені в розклад, відведені аудиторії.

Заняття проводяться одночасно з усією гру-

ЗАМІСТЬ
ФЕЙЛЕТОНА

ОДИНИЦЯ — НУЛЬ

Припустимо: Віталій Іванов стає вченим геологом. До нього надходять численні посилки: це геологи, яким відоме значення праць вченого Іванова, надсилають зразки порід та копалин. Він їх систематизує, робить нові відкриття, захищає докторську дисертацію... Але в душі його нема подяки ні Батьківщині, що його вивчила, ні людям, що допомогли йому в роботі. Адже вже зараз він з презирством каже: «Школа мені нічого не дала».

Ні, четвертокурснику Іванов, не з лабораторних відкриттів починають свій шлях вчені, а з школи життя — між іншим і з тієї школи, середньої, яку ти так несправедливо зневажаєш. І не школа тобі нічого не дала, а ти не виніс із школи любові до колективу.

До комсомолу ти, мабуть, був прийнятий формально. Ти зараз говориш таку пусту в твоїх устах і стереотипну фразу: «Я не уявляю себе без комсомолу». Але дозволь тобі не повірити. Як же ти уявляєш собі комсомол без твоїх товаришів, без твоєї комсомольської організації? А ставишся ти до них з відвертим презирством. Ось твій курс зібрався на звітно-виборні комсомольські збори. Товариші кличуть тебе. І раз, і вдруге, і втретє. Ти ж з'являєшся потім з зухвалою самовпевненістю.

— Чому не приходив раніше? — питають.
Ти: — Був зайнятий.

Вони: — А інші — не були? Ти: — Не так, як я.

І в цьому ти весь. Яке ти мав право так звелити свою персону? Яке мав право ображати навіть тих, хто намагався якось захистити тебе, знайти в тобі щось хороше?

І ось ти опинився без комсомольського квитка. Тобі, твоєму серцю не потрібний був комсомол, а ти — не потрібний комсомолу.

А між іншим в школі ти вчив Маяковського, очевидно, навіть не раз цитував його гарячі слова:

«Єдинця — вздор,

Єдинця — ноль,

Один — даже если очень важный —

Не поднимет простое пятивершковое бревно,

Тем более — дом пятиэтажный».

Але цитував ти ці слова, як і багато що ти робиш, не від душі, а так, для п'ятірки.

Так ось: одиниця — ноль, навіть якщо вона і з п'ятірки.

Не такі люди потрібні радянській науці.

В. МАТЕЙЧЕНКО, є. ПУГАЧ.

РОБОТА НАД КНИГОЮ ТРИВАЄ

В газеті неодноразово були вміщені повідомлення, що комсомольці історичного факультету готують цікавий подарунок до 40-річчя Ленінського комсомолу — пишуть книгу під назвою: «Нариси з історії комсомольської організації Харківщини», яка має охопити період з 1917 року до наших днів.

А як зараз стоїть справа з написанням збірки?

У розробці тем бере участь авторський колектив у складі 21 чоловіка під керівництвом доцента Шермана. Постійну увагу роботі колективу приділяють партбюро, комсомольська організація і деканат. Авторський колектив наполегливо працює над архівними матеріалами, часто збирається і консультується у керівника.

Як результат: п'ять робіт уже написано, а одна — робота студента III курсу Курганського на тему «Комсомольська організація у боротьбі за колективізацію сільського господарства 1929—1933 рр.» — одержала схвальну рецензію і її відіслано в обком комсомолу для включення в загальну збірку.

Хороша робота у п'ятикурсника Обломея — «Комсомол Харкова в боротьбі з німецько-фашистськими загарбниками у 1941—45 рр.». Пугач і Михальова написали роботу «Комсомол Харкова у боротьбі за Радянську владу в період громадянської війни».

Зараз закінчується написання всіх інших робіт. На думку керівника, з них високі оцінки заслуговуватимуть роботи студентів Плісько, Науменко, Дикун, Рєпи, Танцюри та інших авторів.

І. ОВЧАРЕНКО.

пою. До кожного 2-годинного заняття студенти готують переклад тексту у розмірі 8 тисяч друкованих знаків: читають, перекладають, ставлять запитання один одному і відповідають на них.

О. ВОДОП'ЯНОВА,
старший викладач

Про досягнення і недоліки в роботі студентського клубу

Якщо судити по результатах міського міжвузівського огляду, у нас все гаразд. Ще б пак! Завоювали загальне третє місце! Це досягнення для університету. Але журі оцінювало лише те, що бачило на сцені. Ми ж бачили трохи більше. Ми бачили на сцені випробування, але й здебільшого старі номери. В нас було мало жанрів, видумки. Ми всі зусилля спрямували лише на підготовку огляду, який буває раз на рік.

Деякі товариші вважають, що міжфакультетські огляди художньої самодіяльності слід проводити щорічно. З цим, зрозуміло, можна погодитись, тому що добре організовані і проведені огляди сприяють розвитку художньої самодіяльності безпосередньо на факультетах. Причому огляди ці повинні відбуватися не весною, а десь у першому семестрі урочного року, щоб можна було залучити кращі сили у склад загальноуніверситетської самодіяльності. А в нас, як правило, виходить навпаки. Спочатку відбувається міський огляд, де виступає університет, а потім лише збираються виступати факультети.

Наші концерти і вечори відзначаються нудотою, відсутністю гумору і сатири на місцеві злободенні теми. В цьому напрямку велику допомогу нам могли б подати університетські поети, сатирики, куплетисти, з яких можна і слід створити при правлінні клубу літературно-естрадне об'єднання.

Кіностудія також повинна працювати разом з клубом, тому що саме тут зосереджена вся культурно-масова робота університету, а кіностудія чомусь наділена якоюсь автономією.

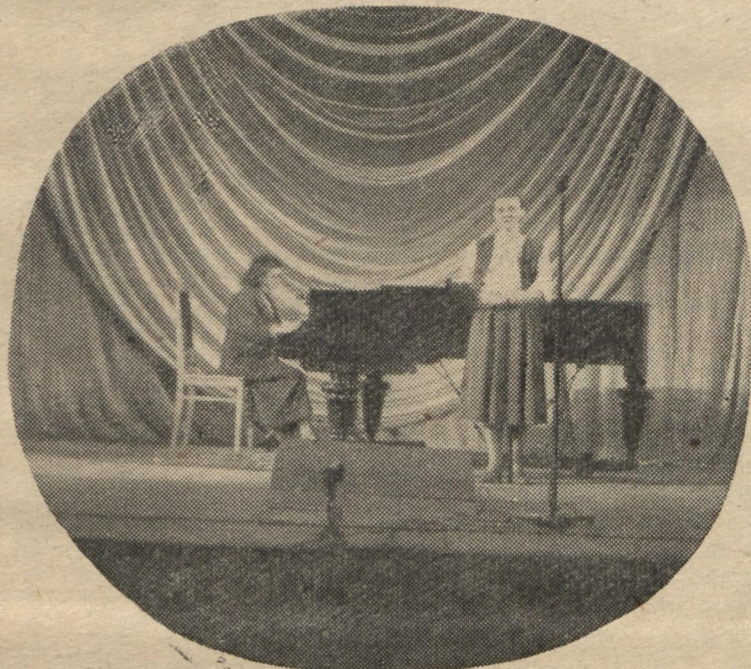
Комітет комсомолу повинен не тільки цікавитись роботою клубу, але й подавати йому практичну допомогу. Цього ж року комітет комсомолу (відповідальна за культмасову роботу т. Брюхова) зовсім нічого не робив. Після того як становище стало обурливим, Брюхова одержала сувору догану, але після цього вона навіть перестала бувати в правлінні, не тільки що працювати.

Самодіяльність — вірніше участь у самодіяльності — це не повинність, а аматорське заняття. І воно лише тоді принесе ко-

Танцює танцює першості на міському огляді.

ристь і досягне своєї мети, коли загальноуніверситетських інтересів провадитиметься систематично, без штурміщини. У нас, на жаль, існує шкідлива практика, коли за місяць, а іноді за декілька днів до виступу починається «аврал», щоденні репетиції до факультетських вечорів виступати

Співає Ася Новікова

пізньої ночі. Студенти витрачають не лише весь вільний час, а іноді й не ходять на лекції. Потім — неприємності від деканату, невідповідності до семінарів... потім — зникає всяка любов до мистецтва, а у викладачів і де-

канів з'являється обурення проти самодіяльності взагалі і проти її учасників зокрема.

Таким чином, безумовно героїчними зусиллями активістів ми домоглись непоганих місць на міському огляді. Але поки комсомольська організація, відповідальна за самодіяльність на факультетах не почне працювати разом з клубом і в

без попереднього галасу і паніки університетська самодіяльність. Я. БАКШЕЕВ, голова правління клубу.

ЗАКІНЧИЛАСЬ СТУДЕНТСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Ростуть молоді кваліфіковані кадри

Закінчилася студентська наукова конференція, присвячена 88-й річниці з дня народження В. І. Леніна. На біологічному факультеті працювали 3 секції — фізіології людини і тварини і біохімії, зоології, ботаніки. Як ж враження лишилося від діяльності біологічного відділення СНТ?

Загальне враження можна передати в кількох словах — ростуть молоді природознавці, молоді дослідники, які починають оволодівати сучасними методами наукового дослідження, вміють логічно мислити, знають сучасну наукову літературу і здатні викласти культурною науковою мовою результати своїх власних експериментальних досліджень. Всі доповідачі вміло використовували в процесі викладу різноманітні демонстраційні засоби, починаючи від таблиць ікінчаючи епідіаскопом.

Переважає більшість доповідей — це справжні експериментальні дослідження і серед них є кілька цілком закінчених, завершених робіт, настільки зрілих, що їх можна без будь-яких скидок на молодість авторів надрукувати в науковому журналі.

Як позитивний факт треба відзначити, що цього року з доповідями виступали не лише старшокурсники, але й студенти III і навіть II курсів. Більша їх частина припадає на гуртки біохімії і зоології хребетних.

Особливо гарне враження лишається від доповідей студентів Денисова, Мартиненко, Белухи і Старовойтової, Божко і Носальської, Безкровного і Сукачової, Кривийкого, Кулешової та інших.

На конференції тепло зустрінуті присутніми виступили наші гості — студенти-біологи Білоруського державного університету Л. Білякова, Н. Кошкіна, Л. Пантелеева, М. Сіляева, Л. Мушинська, Г. Демідова. Їх доповіді свідчать про високий рівень науково-дослідної роботи на біологічному факультеті Мінського університету.

Л. ГЕЛЬФЕНБЕЙН.

На засідання СНТ радіофаку, крім постійних членів товариства, прийшов весь другий курс — свідчення того, що дружок курсники серйозно почали цікавитись науковою роботою.

Про проблеми радіоастрономії розповів п'ятикурсник Науменко. Присутні дізналися про широкі перспективи розвитку цієї галузі радіофізики від досліджень з ядерної фізики, вивчення космічних випромінювань до управління космічними приладами по радіозірках. Доповідь розповідала також про роботу нашої Харківської обсерваторії, яка в недалекому майбутньому перетвориться в одну з великих радіообсерваторій СРСР.

Потім виступив студент II курсу Менде. Працюючи в науковому гуртку, він сконструював електромічний прилад. Принцип дії його простий: за рахунок накладення високочастотних коливань, що йдуть від двох генераторів (одного — з постійною частотою, а другого — з перемінною), одержуються биття, які модулюються і подаються на динамік. Він відтворює це сумарне коливання звукової частоти.

З цікавістю були прослухані під акомпанемент піаніно виконані на цьому інструменті популярні мелодії. Декан факультету О. І. Терещенко запропонував, щоб декілька студентів ентузіастів взяли за виготовлення 2—3 таких приладів, виконання на яких можна було б включити у факультетську самодіяльність.

Зроблено своїми руками

Стаття друкується в порядку обговорення

НОВІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ—В ЖИТТЯ!

Спеціальні постанови Міністерства вищої освіти, відомий лист і-100 містять нові принципи організації роботи вищої школи, новий метод її діяльності. Старий стиль роботи вищої школи, який склався протягом десяти років, настільки міцно увійшов у нашу свідомість, що нові ідеї засвоюються ще надто повільно.

XX з'їзд КПРС поставив перед вузами завдання підвищення якості підготовки спеціалістів. Основною ланкою, за яку слід було вхопитися, щоб виконати це завдання, є введення нової міри праці викладачів вищої школи. «Якщо раніш мірою праці викладача була кількість виконаних ним годин за урочним планом, то нині такою мірою є кількість підготовлених висококваліфікованих спеціалістів і якості учбової та наукової роботи» (лист Міністерства вищої освіти).

Треба прямо сказати, що серйозна робота над підвищенням якості лекцій і практичних занять, над раціональною організацією учбово-лабораторних практикумів ще на нас чекає. Так само було б несправедливим твердити, що ми маємо якісь значні зрушення в напрямку підвищення

якості нашої наукової роботи. У нас є цілі факультети, що вже протягом ряду років не можуть вийти з стану наукового занепаду. А саме на цих відсталих факультетах та кафедрах і повинні були б виявитися наслідки роботи на основі постійних штатів.

В чому ж причина такої повільності в перебудові роботи університету? Стара міра — кількість виконаних годин педагогічного навантаження — була виявом недооцінки значення наукової роботи працівників вузів. Хоч тривалість робочого дня, як і тепер, становила шість годин, але було узаконено розділення його на дві нерівноправні частини: час для учбової роботи (не менш як 2,5—3,5 год.), який визначав штат кафедр, і час на наукову роботу. Оскільки чисельність штату визначалася кількістю годин учбової роботи, то це й привело до поступового збільшення навантаження студентів і викладачів обов'язковими заняттями за розкладом та до неправильного ставлення частини викладачів до виконання наукової роботи, як до роботи другорядної.

Таким чином, стара міра праці викладачів стала гальмом дальшого розвитку учбової та науко-

вої роботи і була скасована у 1956 р. Разом з нею скасовано розділення робочого дня на першу (учбову) та другу частини, а на цій основі скасовано старі норми річних учбових доручень викладачам та обов'язковий облік роботи штатних викладачів в годинах.

Керівникам вузів надано право встановлювати обсяг учбової роботи кожному викладачеві в межах 6-годинного робочого дня. Проте, безперечно, було б великою помилкою, якби керівництво вузу скористалося з цього права в той спосіб, щоб законсервувати в межах свого закладу стару систему, засновану на фактичному розділенні робочого дня на дві частини, на старих нормах річного навантаження учбовою роботою, на старому плануванні та обліку роботи викладача в годинах. Збереження старих норм погодинної оцінки всіх форм учбової роботи штатних викладачів дає можливість деяким кафедрам прикривати свою наукову безплідність погрозливими числами годин учбо-

Продовження див. на стор. 4.

«ХАРКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Стор. 3. 17 травня 1958 р.

СЛІДАМИ НАШИХ ВИСТУПІВ

В нашій газеті було вміщено листа голови студкому і коменданта гуртожитку, що по вул. Артема, 49. В ньому розповідалось про негідну поведінку деяких мешканців цього гуртожитку, про порушення ним затвердженого розпорядку.

Лист обговорювався на засіданні профкому. Факти, наведені в ньому, дійсно мали місце. Вжито зараз ряд суворих заходів по усуненню безладдя. Студент Лисенко суворо попереджений, а Курілова виселено з гуртожитку.

ПО РІДНОМУ МІСТУ

Як цікаво оглянути знайоме місце очима екскурсанта! Кожна вулиця, площа, будинок мають свою історію. Екскурсанти, студенти фізмату, з інтересом взнали, що Харків було засновано у 1656 році, перші мешканці жили на Університетській горці.

Зростало і мужніло місто. Пам'ятники великої історії

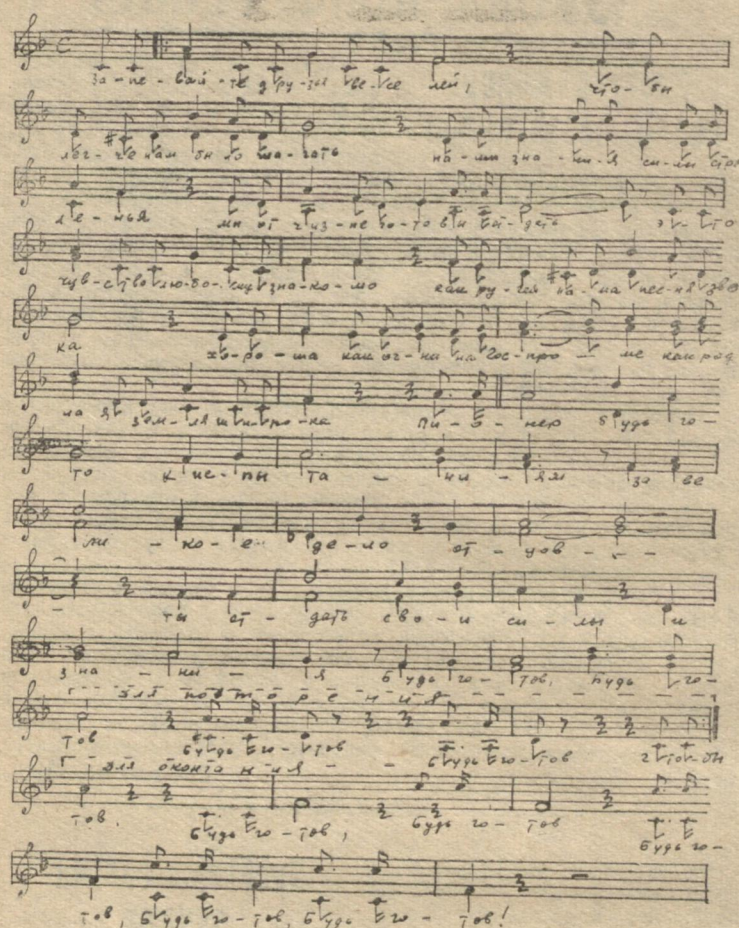
змінюють один одного. На цьому місці пролилась кров революційних робітників, а тут у 1942 році діяла підпільна ланка «Товариш», а таким буде наш університет.

Всім раджу побувати на цікавій екскурсії «По рідному місту».

В. КОРОБОВ,
студент фізмату.

Песня пионеров Дзержинского района г. Харькова

Муз. И. Ковача, студента консерватории
Слова В. Токманя, студента истфака

Запевайте, друзья, веселее,
Чтобы легче нам было шагать.
Наши знания, силы, стремления
Мы Отчизне готовы отдать.
Мы на смену идем комсомольцам,
Наше знамя всегда впереди.
В жизни подвигу место найдется
Для того, кто желает найти.

Припев: Пионер, будь готов
к испытаниям.
За великое дело отцов
Ты отдашь свои силы
и знания
Будь готов!
Будь готов!
Будь готов!

Чтобы песня свободней и шире
Над страной совершала полет
И над Харьковом голуби мира
Свой веселый вели хоровод,
Шел отец твой в поход и

сражался
За Отчизну, за город, за дом.
И звено пионеров «Товарищ»
Помогало бороться с врагом.

Припев.

Ну, так пойте, друзья, веселее,
Чтобы легче нам было шагать.
Наши знания, силы, стремления
Мы Отчизне готовы отдать.
Мы поедим на стройки и ГЭСы,
Не забудем и школу и класс.
Пионер межпланетного рейса
Несомненно в отряде у нас.

Припев.

НОВІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ—В ЖИТТЯ!

вих доручень. Наприклад, участь в Державній екзаменаційній комісії — це два, максимум три тижні роботи на рік. По інтенсивності її ніяк не можна порівняти з читанням добре підготованих лекцій. Але ж як вагомо виглядають 300—400 годин участі у цій комісії! Крім того, збереження старої системи, старої міри праці у вузі безперечно гальмує вивільнення часу для самостійної роботи студентів за рахунок оптимального скорочення обов'язкових аудиторних занять.

Треба найсерйознішу увагу звернути на чіткість планування роботи викладачів з тим, щоб після визначення доручень кожному з них завідувачем кафедри разом з деканом, вони були затверджені своєчасно ректором. Завідувачі кафедр та декани повинні забезпечити контроль по суті за виконанням індивідуальних планів, так, як це вказано в листі Міністерства: перш за все шляхом систематичних звітів виконавців перед кафедрами, з оцінкою виконаної роботи завідувачем кафедрою раз на півріччя. Якщо та система контролю, що запропонована Міністерством, буде запроваджена в життя, то й індивідуальне планування не буде в такій мірі формальним, яким воно є нині. Мені здається, що потрібний не стільки облік роботи штатного викладача, скільки контроль по суті за своєчасним і високоякісним виконанням доручень, записаних

Закінчення. Початок дивись на стор. 2.

на рік в його індивідуальний план.

Можна поставити питання, як саме контролювати і оцінювати якість роботи викладача. Я думаю, що вигадувати тут особливі методи не слід. Так само, як кожен з нас оцінює якість відповіді студента, так колектив кафедри і її керівник, як правило, можуть оцінити якість роботи викладача. Про наукову, учбову та іншу роботу викладача слід судити перш за все по її результатах. Робота повинна контролюватися і оцінюватися в цілому з однакових позицій як наукова, так і учбова. Тепер же за наукову роботу викладач звітує один раз на рік, а за учбову — щодня. Таке становище мимохіть ставить на друге місце обов'язки по науковій роботі, а учбову частину завантажує зайвими турботами по підрахунках виконаних годин кожним викладачем.

Слід, на мою думку, розрізняти контроль за виконанням індивідуального плану кожним викладачем, який здійснюється кафедрою і її керівником, від обліку виконання учбового плану факультету, який здійснює декан, фіксуючи щоденно виконання розкладу занять курсами та групами, а також явку викладачів на ці заняття.

Звітність за виконану роботу слід встановити, на мою думку, у формі коротких текстових звітів в кінці учбового року, які складає кожен викладач і які обговорюються й затверджуються кафедрою. Вони прикладаються до індивідуального плану викладача і зберігаються на кафедрі. Рек-

торатів слід встановити певний перелік розділів звітів кафедр і факультетів, вказавши які відомості повинні обов'язково входити до цих звітів. Показників повинно бути небагато. Треба суворо додержуватись встановлених планів звітів, щоб можна було порівнювати звіти різних факультетів і різних років.

Виникає питання, чи справді існуюча система керівництва учбовою та науковою роботою в університетах є найдоцільнішою в нинішніх умовах. Університети в більшій мірі, ніж будь-який інший вуз, зв'язані з традицією систематичної наукової роботи. Тому кожен викладач університету повинен вести наукову роботу так само, як педагогічну. Завідувач кафедри несе відповідальність як за учбову, так і за наукову роботу колективу кафедри. За статутом університету декан так само відповідає за організацію учбової і наукової роботи кафедр. А коли справа доходить до ректорату, то тут цілісна робота викладачів, кафедр і факультетів розподіляється між двома «відомствами» — учбовою частиною та науковою і планують вони нарізно і в різний час свою роботу, і контролюють по-різному, і оцінюють наслідки роботи поки що неоднаково.

Разом з цим не можна заперечувати, що існує істотна різниця між організацією учбової та наукової роботи в галузі природничих наук і в галузі наук гуманітарних. Можливо Міністерству вищої освіти України було б доцільно переглянути розподіл обов'язків між проректорами з тим, щоб перейти від керівництва галузями роботи до комплексного керівництва учбовою, науковою та іншою роботою колективів споріднених спеціальностей.

В. КОРНІЄНКО,
доцент, декан
хімічного факультету.

ДО ЩОДЕННИКА ПЕДПРАКТИКИ

Питання організації педагогічної практики в сільських школах керівництво географічного факультету приділило потрібну увагу: був встановлений вчасно зв'язок зі школами, проведена методична конференція з практикантами, підбрана література. Комплектування груп провадилося на добровільній основі.

Ще наприкінці I семестру я побувала у Валківській середній школі, познайомилася з вчителями, з робочими планами, з розкладом уроків з географії.

Школа (директор Г. А. Поплавський) поставилася до організації практики добре. На студентів вже чекали житла, для роботи в школі була відведена окрема кімната. Вже в перший тиждень практиканти разом з методистом і представником кафедри педагогіки т. Дубовіс відвідали два уроки вчителів і докладно їх проаналізували. Потім ми перейшли до залікових уроків. Розклад було складено так, щоб кожний практикант дав чотири уроки в своєму класі і два — в інших. Безумовно, давати уроки не в своїх класах було важче.

Студентка Л. Фоменко, яка дуже цікаво провадила уроки в 5-му класі, перейшовши до 9-го, не зуміла справитись. І навпаки, Н. Лещенко, яка в 9-му класі чудово розповідала про перетворення Сибіру, про переваги соціалістичного суспільного ладу, не змогла перебувати в п'ятому класі на бесіду про утворення ярів. Але ось К. Макаренко спокійно і цікаво провадила уроки і в дев'ятому, і в п'ятому класах.

Необхідно давати уроки саме в різних класах, щоб студент мав уявлення про характер роботи і в середніх і в старших класах.

І ще одне серйозне зауваження. Підпрактика повинна відбуватися менш парадно — більше буденності і більше самостійності для студентів.

Дуже швидко практиканти увійшли в роль класних керівників. Нам багато допомагали вчителі школи. І швидко вже студенти провадили бесіди, збори, відвідували учнів, що живуть у дитбудинку та в гуртожитках, організовували культпоходи до кінно, допомагали випускати стіннівку, фотомонтажі, тобто буквально жили життям своїх класів. А під час перерви в нашу кімнату не закривалися двері: учні приходили до «своїх» керівників.

Багато було проведено вечорів, які надовго запам'ятаються і практикантам і учням. Заключним заходом була організація вечора дружби — зустріч учнів старших класів і учителів школи зі студентами країн народної демократії, які навчаються в нашому університеті. Вечір пройшов просто чудово.

І все ж до виховної роботи студенти були підготовлені недостатньо. Як це не дивно, але методику виховної роботи на географічному факультеті читається... після проходження підпрактики. Необхідно буде в подальшому забезпечити читання цього курсу перед практикою.

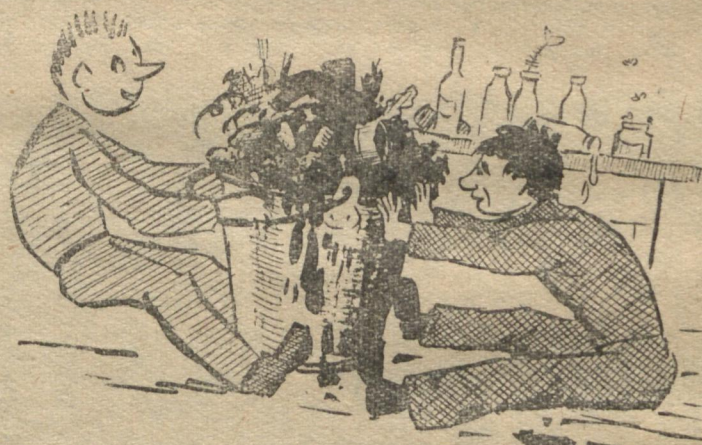
Не можна не сказати, що допомога представника кафедри педагогіки носила епізодичний характер.

І все ж при наявності всіх недоліків, практика дала багато. Практиканти працювали серйозно, дружно, поводити себе дисципліновано, а головне — виявилася їхня любов до дітей, до школи, до майбутньої спеціальності. Я високо оцінювала і оцінюю цю практику. Іноді мені важко було провести межу між доброю і відмінною оцінкою. Я бачила, як студентам допомагало знання програмного матеріалу, культура мови, тобто те, що придбали вони в університеті.

Є. МАЙКІВСЬКА,
старший викладач.

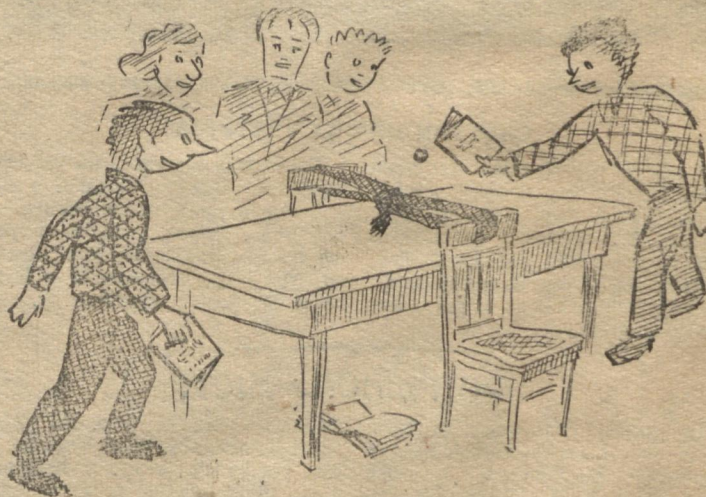
З факультету

«Сигнал» (радіофак).
В одній з кімнат гуртожитку.

«...тягнуть, потягнуть—витягти не можуть».

«Machairodus»
(сатиричний випуск стіннівки «Геолог»)

Диплом дипломникам не хочеться
писати, Лучицьким хуже, чем Четвериковым».

Редактор В. БУДНІКОВ.